

ABUZIMI SEKSUAL TEK FËMIJËT

Broshurë për prindër

Tabela e përmbajtjes

- 01 Çfarë është abuzimi seksual?
- 05 Si ta mbrojmë fëmijën nga abuzimi seksual
- 10 Identifikimi i abuzimit seksual
- 15 Zbulimi i abuzimit
- 20 Raportimi i një abuzimi seksual
- 22 Procedurat mjekësore dhe trajtimi
- 25 Procesi gjyqësor
- 25 Mbrojtja e fëmijëve është biznesi i të gjithëve

Ju mund ta përdorni këtë broshurë duke e lexuar atë apo për ta shpërndarë tek prindër të tjerë të cilat mund të kenë nevojë për informacion rreth abuzimit seksual tek fëmijët.

01 ÇFARË ËSHTË ABUZIMI SEKSUAL?

Abuzimi seksual i fëmijëve është një lloj dhune ndaj fëmijëve që mund të shfaqet në mënyra të ndryshme dhe ka karakteristika të veçanta që duhet të kuptohen për të siguruar një mbrojtje dhe parandalim efektiv për fëmijët.

Abuzimi seksual i fëmijës është kur një fëmijë i rritur ose një i rritur ose më i fortë, e bind detyron një fëmijë në aktivitetin seksual. Ajo përfshin akte seksuale, prekje të papërshtatshme, duke u treguar pornografi fëmijëve ose aktet seksuale, ose duke i përfshirë ata në prostitucion. Kërcënimet ose ryshfetet mund të përdoren për ta mbajtur fëmijën në heshtje.

Fëmijët mund të kenë frikë se do të hasin në telashe ose do të shkaktojnë shumë probleme nëse do të tregojnë. Shpesh e ndiejnë se askush nuk do t'i besojë ose se do të fajësohen nga familjarët ose të afërmit. Disa fëmijë mund të ndihen të turpëruar ose të mendojnë se ajo që po ndodh është "normale".

Lidhur me përkufizim, përkundër perspektivave ekzistuese të ndryshme, ekziston një konsensus i gjerë rreth përkufizimit të bërë nga Organizata Botërore e Shëndetësisë (1999) e cila përshkruan abuzimin seksual të fëmijëve si:

"Përfshirja e një fëmije në një aktivitet seksual që ai ose ajo nuk e kupton plotësisht, nuk është në gjendje të japë pëlqimin e informuar ose për të cilin fëmija nuk është i përgatitur nga zhvillimi dhe nuk mund të japë pëlqimin ose që shkel ligjet ose tabutë shoqërore të shoqërisë. Abuzimi seksual i fëmijës vërtetohet nga kjo veprimtari midis një fëmije dhe një të rrituri ose një fëmije tjetër, i cili sipas moshës ose zhvillimit është në një marrëdhënie të përgjegjësisë, besimit ose fuqisë, aktivitet që synon të kënaqë ose të plotësojë nevojat e personit tjetër".

01 ÇFARË ËSHTË ABUZIMI SEKSUAL?

Çfarë përfshin abuzimi seksual?

- **Abuzimi me kontakt:** joshja gjenitale/anale, masturbimi, seksi oral, depërtimi i organit gjenital/infeksionit të anusit/vaginës dhe/ose inkurajimi dhe manipulimi i fëmijës për të kryer veprime të tilla mbi abuzuesin.
- **Abuzimi pa kontakt:** eksibicionizëm, sjellje apo komente sugjестive, ekspozim ndaj aktivitetit seksual, materiale pornografike ose prodhimin e pamjeve vizuale të sjelljes së tillë.
- Përfshirja e një fëmije në **aktivitete për qëllime pornografie ose prostitucioni**.
- **Përdhunimi, sulmi i pahijshëm, prostitucioni dhe incesti me fëmijët.**

01 ÇFARË ËSHTË ABUZIMI SEKSUAL?

Ngacmimi seksual është kundër ligjit dhe ju duhet ta raportoni atë.

Mitet për abuzimin seksual të fëmijëve

- **Abuzuesi zakonisht është një i huaj.** E gabuar. Në fakt, autorët e abuzimit seksual zakonisht janë të njohur të fëmijës dhe mund të përfshijnë persona nga komuniteti dhe figura të autoritetit si mësuesit, të afërmit ose anëtarët e familjes.
- **Nuk bëhet dëm nëse fëmija nuk është dëmtuar/lënduar fizikisht.** E gabuar. Ka gjithmonë pasoja emocionale dhe psikologjike ndaj abuzimit seksual. Përveç kësaj, një fëmijë përballet me rrezikun e shtatzënisë dhe infeksioneve seksualisht të transmetueshme, duke përfshirë HIV si rezultat i abuzimit, i cili gjithashtu ka pasoja psikologjike. Dëmi psikologjik shpesh është afatgjatë.
- **Një fëmijë i abuzuar seksualisht duhet ta harrojë abuzimin.** E gabuar. Shumë fëmijë që abuzohen seksualisht duhet të merren me abuzimin përmes këshillimit nga profesionistët. Abuzimi lë shenja që nuk janë të lehta për t'u kapërcyer. Një profesionist duhet të përcaktojë nëse është e nevojshme këshillimi afatgjatë.
- **Fëmijët mund të jenë joshës dhe të shkaktajnë që të rriturit të reagojnë seksualisht.** E gabuar. Fëmijët mund të jenë joshës dhe sensualë në sjelljen e tyre, veçanërisht nëse ata janë emocionalisht nevojtarë ose kanë qenë abuzuar seksualisht më parë. Megjithatë, një fëmijë që është abuzuar seksualisht nuk është kurrë fajtor. Kryerësi është i gabuar që ka abuzuar me fuqinë e tij dhe pozitën e pambrojtur të fëmijës.
- **Fëmijët mund të thonë jo për abuzimin.** E gabuar. Fëmijët nuk mund të kontrollojnë sjelljen e të rriturve.
- **Fëmijët ndjehen më mirë pasi të kenë treguar apo pasi është zbuluar abuzimi.** E gabuar. Ndërsa zbulimi i rastit i ndihmon shumë fëmijët që profesionistët të merren me atë që ka ndodhur, fëmijët e abuzuar mund të ndihen më keq. Ata mund të mendojnë se ishin të pabesë ndaj familjes së tyre, veçanërisht nëse abuzuesi është anëtar i familjes. Është e rëndësishme për familjen që të ndihmojë fëmijën të kuptojë se nuk duhet të fajësohet.

SI TA MBROJMË FËMIJËN NGA ABUZIMI SEKSUAL?

Ndërsa ngacmimi ndodh nga të huajt, shumica e abuzimit seksual është nga dikush që një fëmijë e njeh dhe e beson.

Abuzimi seksual i fëmijëve është një krim. Kjo shkakton dëmtime serioze për fëmijët dhe familjet e tyre. Efektet mund të zgjasin gjatë gjithë jetës.

Ka gjëra për të cilat prindërit mund të bëjnë për t'i mbajtur fëmijët të sigurt. Është e rëndësishme që fëmijët të dinë se kur diçka është e gabuar dhe si t'i tregojnë të tjerëve për këtë. Ka gjëra që prindërit mund të bëjnë për t'i ndihmuar fëmijët të njohin kur diçka është e gabuar dhe t'u tregojnë të tjerëve për këtë.

Gjeni kohë për të folur

Gjeni kohë për të folur me fëmijën tuaj çdo ditë. Ndaloni atë që po bëni dhe dëgjoni atë në mënyrë aktive. Flisni për gjërat e mira që ndodhin dhe gjërat që i shqetësojnë ata. Le ta dinë që ata mund të flasin me ty në çdo kohë. Është, gjithashtu, e rëndësishme që ata nuk duhet të mbajnë sekrete për gjërat që i shqetësojnë ata.

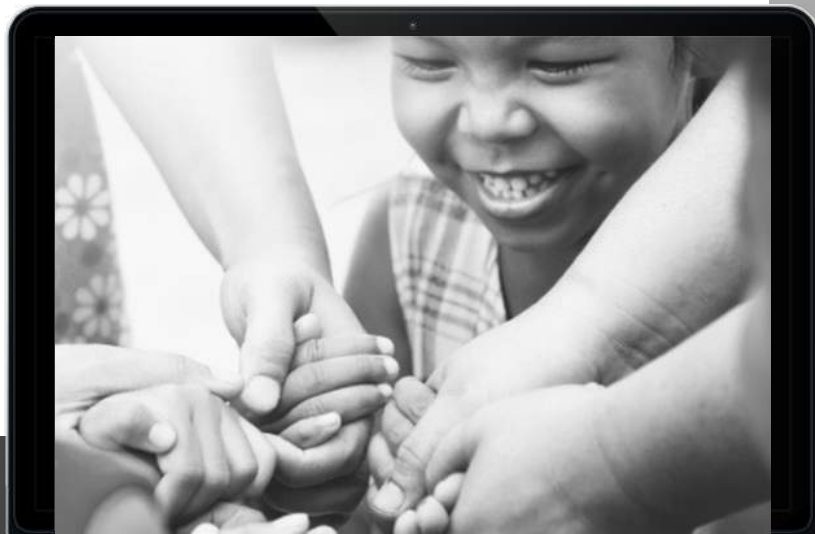
Flisni për sigurinë

Filloni që nga mosha e hershme. Flisni me fëmijën tuaj dhe i mësoni së çfarë është siguria dhe se si ndihesh kur je i sigurt. Ndhmojini fëmijët të njohin sinjalet e trupit që u thonë atyre kur diçka është e gabuar ose kur ata nuk ndihen të sigurt, p.sh. këmbët e lëkundura, pëllëmbët e djersitur dhe fluturat e këqija në stomak. Mësojuni atyre që të emërojnë ndjenjat e tyre dhe t'ju tregojnë kur ndihen të hutuar ose të frikësuar.

Mësojini fëmijët për trupin e tyre

Mësojini fëmijët:

- § Se i gjithë trupi i tyre është privat. Nuk është mirë që të tjerët ta prekin ne pjesë private (ato të mbuluara nga mbathja e tyre).
- § Si të thuash "Jo" ose "Stop" me zë të lartë për çdo prekje që nuk u pëlqejnë ose duan, dhe për t'ju treguar menjëherë njerëzve të besuar.
- § Prekja e padëshiruar kurrë nuk duhet të mbahet sekret
- § Emrat e saktë për pjesët e trupit të tyre, duke përfshirë edhe pjesët seksuale në mënyrë që ata të jenë në gjendje të flasin për to
- § Se të rriturit nuk janë gjithmonë të mirë.
- § Mësojuni atyre që të besojnë në ndjenjat e tyre dhe të mos mbajnë sekrete.

SI TA MBROJMË FËMIJËN NGA ABUZIMI SEKSUAL?

Gjithmonë sigurohuni që t'i shihni fëmijët kur jeni në një park apo shesh lojërash.
Gjithmonë shkoni me ta në tualet.

Ndërtoni kufij të fortë

Keni kufij të qartë për privatësinë personale në shtëpinë tuaj në mënyrë që fëmijët të mësojnë që kjo është një pjesë normale e jetës. Kjo përfshin:

§ Vërejtje dhe respektim kur fëmijët nuk duan kontakt fizik. Disa fëmijë do të thonë “Jo” dhe disa mund të largohen nga përqaftimet ose puthjet

§ Mos i detyroni ata të puthin dikë, nëse nuk duan. Ata mund të duan të shtrëngojnë duart në vend të puthjes

Mund të jetë më e vështirë për një abuzues të dëmtojë një fëmijë që ka kufij të mirë.

Krijë rrjete sigurie

Ndihmoni fëmijën tuaj që të bëjë një listë të të rriturve me të cilët ndihet i sigurt. Ata mund të kenë deri në pesë persona që mund të kontaktojnë, nëse kanë nevojë. Shqyrtoni shpesh listën dhe sigurohuni që fëmija juaj të dijë si t'i kontaktojë.

Siguria në vende publike

Mësojini fëmijët që të shmangin rreziqet larg shtëpisë, duke përfshirë:

- Mos u largoni vetëm
- Duke qenë vigjilentë për atë që po ndodh rreth tyre
- Drejtimi drejt vendit ku je, ose në një grup njerëzish nëse një i huaj i afrohet atyre.

Nëse ata ecin në shkollë sigurohuni që ata:

- Gjithmonë të ecin me miqtë ose ku ka njerëz të tjerë
- Të hyjnë në dyqanin më të afërt ose në oborrin e shtëpisë, në qoftë se ata janë të frikësuar.
- Nëse janë të frikësuar, të trokasin në derë dhe të kërkojnë që personi të telefonojë në shtëpi por të mos hyjë brenda.

SI TA MBROJMË FËMIJËN NGA ABUZIMI SEKSUAL?

Pse duhet të bisedoni me fëmijët rreth seksualitetit?

Është e rëndësishme të bisedoni me fëmijët rreth seksualitetit, sepse:

- Është një shans për të dhënë informacion të saktë dhe të ekuilibruar.
- Këto biseda mund të forcojnë marrëdhënien tuaj. Ata ndërtojnë besimin kur fëmijët mësojnë se mund të flasin me ty për ndonjë gjë, duke përfshirë gjëra të ndjeshme. Do të jetë më e lehtë të flitet për këto gjëra kur fëmijët tuaj të bëhen adoleshentë.
- Komunikimi i hapur në shtëpi mund të ndihmojë në mbrojtjen e fëmijëve nga abuzimi. Nëse fëmijët marrin mesazhin se seksi dhe trupat janë “sekretë” ata nuk mund t’ju tregojnë nëse diçka i shqetëson ata. Diskutimi i hapur i ndihmon fëmijët të dinë se çfarë është në rregull dhe jo në rregull, dhe se ata mund të flasin me ju për këtë.
- Ndhmon fëmijët të përballojnë ndryshimet që vijnë me pubertetin, nëse ata e dinë se çfarë të presin dhe se ata mund të flasin me ju për të.
- Hulumtimet tregojnë se fëmijët që marrin edukim të mirë seksual kanë më shumë gjasa të bëjnë zgjedhje më të shëndetshme kur bëhet fjalë për sjelljet dhe marrëdhëniet seksuale. ato:
 - Do të kenë marrëdhënie seksuale më vonë.
 - Kanë më pak shtatzëni të paplanifikuara dhe infeksione seksualisht të transmetueshme.

Duke folur për seksualitetin, gjithashtu, mund të lehtësojë jetën për fëmijët që nuk i përshtaten tipave të zakonshëm të djemve/vajzave. Sfidojnë stereotipat rreth asaj se çfarë vajzat dhe djemtë duhet “të bëjnë”; mund t’u japin fëmijëve një pikëpamje më të gjerë se çfarë do të thotë të jesh një djalë apo një vajzë dhe të përmirësosh mirëqenien dhe ndjenjën e përkatësisë.

SI TA MBROJMË FËMIJËN NGA ABUZIMI SEKSUAL?

Abuzuesit synojnë familjet e cenueshme, duke ofruar ndihmë dhe mbështetje. Ata mund të synojnë fëmijët e izoluar ose të vetmuar që i përgjigjen mirë vëmendjes së veçantë.

Siguria në internet dhe në telefona

Bota online është e rrezikshme për fëmijët. Sigurohuni që ata të dinë se si ta përdorin internetin dhe telefonat celularë në mënyrë të sigurt, duke përfshirë:

- Mos ndarja e informacionit personal;
- Të kuptuarit se njerëzit në dhomat e bisedave (chat) mund të mos jenë ata që duken;
- T'ju tregojë menjëherë, nëse dikush thotë ose i dërgon diçka seksuale ose diçka që i bën ata të ndjehen të paretshëm, edhe nëse është një mik;
- Mos bini dakord të takojnë miq të rinj online pa ju;
- Rreziqet e përdorimit të kamerës.
- Nëse marrin telefonata ose tekste që i bëjnë ata të hutuar ose të frikësuar, sigurohuni që ata të mos reagojnë. Mbajeni numrin në mënyrë që t'i tregoni policisë nëse është e nevojshme.

Fëmijët me paftësi

Fëmijët me aftësi të kufizuara janë në rrezik më të lartë të abuzimit pasi ato mund të varen nga të rriturit për kujdesin e tyre. Ndhmoni fëmijën tuaj të jetë sa më i pavarur që të jetë e mundur në veshjen, higjienën, tualetin dhe të ushqyerin. Disa fëmijë mund të duan më shumë për të mësuar këto gjëra dhe për të mësuar rreth qëndrimit të sigurt. Kërkoni këshilla dhe mbështetje nga profesionistët nëse keni nevojë.

Jini të vetëdijshëm

Të jeni i shqetësuar nëse një fëmijë ose një i rritur:

- Shpesh dëshiron të kalojë kohë me fëmijët e vegjël dhe jo me të rriturit, ose fëmijët në moshën e tyre.
- Nuk respekton hapësirën personale të fëmijës. Ata mund të kërkojnë pyetje seksuale ose të injorojnë një fëmijë kur thonë "Jo" për t'u puthur, prekur apo zbutur.
- Flet për seksin ose tregon shaka seksuale para fëmijëve.
- Tregon fotografi seksuale për fëmijët.
- Flet për trupin në zhvillim të një fëmije, bën shaka me pjesët e trupit privat ose i referohet fëmijëve në terma seksualë, p.sh. "seksi".
- Shpesh ofron që të kujdeset për një fëmijë në një mjedis privat.
- Kërkon një miqësi të veçantë me një fëmijë, dëshiron të jetë vetëm me ta dhe përpiqet ta përjashtojë nga ndërveprimet e tyre.
- U thotë fëmijëve të mbajnë sekrete.
- Është shumë bujar me dashuri ose me dhurata
- Ndan alkoolin ose drogën me fëmijë.

IDENTIFIKIMI I ABUZIMIT SEKSUAL

Abuzimi seksual ka të bëjë me një fëmijë të ekspozuar ndaj situatave të rrezikut. Kjo përfshin të qenit në situata kur janë vetëm me njerëz që mund të jenë abuzues.

Abuzimi seksual mund të jetë i vështirë për t'u identifikuar, sepse shumë nga sjelljet e fëmijëve që abuzohen seksualisht mund të ndodhin tek fëmijët që nuk janë abuzuar.

Fëmijët meshkuj dhe femra mund të abuzohen seksualisht. Abuzimi seksual mund të ndodhë me çdo fëmijë të çdo moshe.

Shenjat fizike

- Dhimbje gjoksi, vithet, fundi i barkut, kofshët;
- Mënyrë anormale e ecjes;
- Mavijosje, gjakderdhje ose trauma të tjera fizike në zonën gjenitale apo rektale;
- Dhimbje gjenitale ose rektale, kruajtje, ënjtje, skuqje, formim i infeksionit;
- Dhimbje ose probleme me urinimin dhe / ose defekimin;

Ndryshimet në sjellje

Modelet e sjelljes së një fëmije të abuzuar seksualisht tentojnë të përfshijnë ndryshime drastike. Fëmija mund të fillojë të sillet në mënyrë agresive (thyerja e gjërave, vjedhja dhe gënjeshtër), të kenë vështirësi në aktivitetet e përditshme (duke fjetur keq, duke humbur shkollën, duke ngrënë shumë ose shumë pak) ose duke filluar që të veprojnë në mënyrë të pjekur seksuale.

Ndryshimet e tjera të sjelljes mund të përfshijnë:

- E qarë e tepruar;
- Rritja e nervozizmave;
- Frika nga një person ose objekt i caktuar;
- Agresion ndaj të tjerëve;
- Lojëra të seksualizuara;
- Ndryshime të papritura në sjellje - tërheqje, mosbindje ndaj të rriturve, frikë se mos mbeten vetëm, shqetësime.

Shenjat emocionale

Për shkak të abuzimit seksual, fëmijët mund të kenë mendime negative ose të hutuara për veten e tyre. Këto mund të merren në mënyrën se si ata flasin për veten e tyre. Ata mund të mendojnë se janë përgjegjës për abuzimin, ose se nuk janë të denjë për dashurinë e njerëzve të tjerë. Fëmijët, gjithashtu, mund të zhvillojnë ide të shtrembëruara në lidhje me seksin dhe seksualitetin.

Ndryshimet e tjera emocionale mund të përfshijnë:

- Frikë dhe fobi
- Mosbesim
- Depresion
- Nivele të larta ankthi
- Vetëbesim i ulët
- Ndjenjat e fajit
- Turp
- Stigmatizim
- Simptomat post-traumatike
- Ëndrra të këqija, ëndrra të përsëritura, hiper vigjilencë
- Sjellje të ekzagjeruara të frikës
- Sjellje vetë-dëmtuese
- Ide vetëvrasëse ose sjellje vetëvrasëse

IDENTIFIKIMI I ABUZIMIT SEKSUAL

Është e rëndësishme të kuptohet se sjellja e ekspozuar nga fëmijët që abuzohen seksualisht, siç përshkruhet më sipër, mund të vërehet në shumë fëmijë. Kjo nuk do të thotë se fëmija është abuzuar. Prindërit/kujdestarët duhet të jenë të vëmendshëm ndaj ndryshimeve drastike të sjelljes. Nëse vërejmë një ndryshim të vetëm në sjellje, kjo nuk do të thotë se fëmija ka qenë abuzuar seksualisht. Është e rëndësishme që ju të shikoni pamjen e përgjithshme dhe të mos dilni në përfundime të nxituara.

Sa më shpejt të fillojë trajtimi nga profesionistët për një fëmijë të abuzuar seksualisht, aq më shumë rezultat do të ketë për fëmijën. Kjo përfshin marrjen e ndihmës nga një psikolog ose punonjës social. Nëse abuzimi ka ndodhur me kontakt fizik mund të jetë e nevojshme dhe një ekzaminim nga një mjek.

Çdo person që ka informacion rreth abuzimit të fëmijëve ka detyrimin ta raportojë atë në polici. Mosveprimi për të raportuar abuzimin e fëmijëve është kundër ligjit.

Probleme në marrëdhënie

- Pak miq
- Pak kohë për të luajtur me kolegët
- Izolim gradual nga kolegët
- Deficiti i aftësive sociale

Shenjat njohëse/kognitive

- Sjelljet hiper aktive
- § Vëmendje dhe përqendrim
- Përkeqësimi i performancës akademike

Probleme funksionale

- Problemet e gjumit
- Ndryshimet në zakonet e të ngrënit
- Humbja e kontrollit
- Ankesat somatike: dhimbje koke, dhimbje në stomak, etj.

04.

ZBULIMI I ABUZIMIT

Reagimi i personit, të cilit fëmija i tregon për abuzimin, ndikon në mënyrën se si fëmija përjeton dhe merret me traumën.

Ju mund të ndiheni të shkatërruar, të frikësuar, në gjendje shoku dhe tmerri, por ruajtja e qetësisë nga ana juaj dhe mbështetja mund të shërbejë si nevojë e domosdoshme për të ndihmuar në uljen e shkallës së simptomave të fëmijës tuaj.

Është e rëndësishme të siguroheni që fëmija të jetë i mbrojtur nga çdo abuzim i mëtejshëm dhe të ruhet në mënyrë të sigurt.

Kur flasin me fëmijën, fjalët e inkurajimit mund të bëjnë ndryshimin e botës së tyre.

Çfarë mund t'i thoni fëmijës?

"Më vjen mirë që më tregove se çfarë të ka ndodhur".

"Nuk është faji yt."

"Ti nuk je vetëm, dhe këtë gjë do e kalojmë së bashku."

"Të besoj."

"Mos ki frikë të qash."

"Ke shumë të drejtë të ndihesh e mërzhitur."

"Mund të mendoni se nuk do të ndjeheni më kurrë i/e lumtur. Është normale të ndihesh kështu. Është normale pas kësaj që kalove, por ti nuk do të jesh gjithmonë e trishtuar".

04.

ZBULIMI I ABUZIMIT

Çfarë mund të bëni?

Bëni të mundur që fëmija të ndihet i sigurt për të shprehur gjendjen në të cilën ndodhet. Mos jini gjykues për mënyrën se si ndihet fëmija. Trego simpatinë.

Mos e nxisni fëmijën të harrojë abuzimin. Jini mbështetës.

Mos fajëso veten për atë që ndodhi. Asnjë prind/kujdestar nuk mund të jetë kudo gjatë gjithë kohës.

Zemërimi, tronditja dhe tmerri juaj janë normalë. Biseda me dikë, i cili mund t'ju kuptojë dhe t'ju ngushëllojë, do t'ju ndihmonte të përballeni me këto ndjenja (për shembull, një mik, psikolog, punonjës social, etj.).

Fëmija juaj mund të ndihet ndryshe, i zemëruar, i turpëruar, i dëshpëruar, vetëvrasës dhe përgjegjës për abuzimin.

Ndonjëherë fëmijët ndihen të trishtuar, të këqij, të ndotur, të frikësuar ose të paqartë.

Disa fëmijë kanë nevojë për mundësi për afërsinë fizike, ose për të luajtur së bashku. Fëmijët në moshë më të madhe mund të tërhiqen, por prindërit ose kujdestarët e tyre duhet të jenë të disponueshëm për ta. Nxiteni fëmijën të marrë pjesë në çdo aktivitet që organizohet, qoftë në shkollë ose në komunitet.

Disa fëmijë mund të kenë shpërthime inati ose agresivitet. Kuptimi është i rëndësishëm; por vendosni kufizime se si shprehet zemërimi.

Mos i bëni premtime fëmijës se çfarë do të ndodhë me abuzuesin. Mos i thoni fëmijës se ai/ajo kurrë nuk do të duhet ta shohë atë përsëri. Fëmija duhet t'i besojë fjalës suaj. Nëse nuk je i sigurt, është më mirë të thuash që nuk e di.

Mos i kufizoni lojërat fëmijës tuaj pasi ato kontribuojnë për "paqen e mendjes". Gjithashtu, nëse ju nuk do e lejoni të luajë fëmija do të ndjejë se po e ndëshkoni atë, duke mos e lejuar që ai të luajë me shokët. Loja është, gjithashtu, një lloj terapie.

RAPORTIMI I NJË ABUZIMI SEKSUAL

Në rajonin/komisariat/stacionin e policisë

Një fëmijë ose prind mund të paraqesë një denoncim të veprës penale të abuzimit seksual në çdo rajon/komisariat apo stacion policie.

Nuk varet nga oficeri i policisë gjyqësore të vendosë nëse do të pranojë apo jo këtë rast. Ju keni të drejtën kushtetuese të paraqisni një denoncim të veprës penale të abuzimit seksual.

Nga strukturat përgjegjëse fëmijës do t'i vendoset në dispozicion shërbimi psikosocial, dhe të gjitha deklaratimet do të kryhen në prani të specialistëve të shërbimit psikosocial.

Fëmija nuk është i detyruar të japë çdo detaj të abuzimit në deklarin e parë. Një deklaratë merret nga oficeri i policisë gjyqësore vetëm kur fëmija është i gatshëm dhe mund të japë informacione të hollësishme.

Shpjegojini fëmijës se ai/ajo nuk është një person i keq, nëse është duke raportuar abuzimin. Tregojini fëmijës se policia do të bëjë shumë pyetje dhe, nëse fëmija nuk kupton diçka, ai ajo mund t'i kërkojë sqarime policit, psikologut, punonjësit social, ose prindit/kujdestarit. Deklarata duhet të merret me saktësi. Detaje mund t'i shtohen deklaratës derisa çështja të paraqitet në gjykatë.

Pasi të jetë bërë akuza, rasti do t'i caktohet një zyrtari hetues (prokuror/oficer i policisë gjyqësore). Është detyrë e tij / saj që të gjurmojë kryerësin, të marrë ndonjë dëshmi dhe çdo informacion tjetër të nevojshëm për ta sjellë çështjen në gjykatë.

Prokurori/oficeri i policisë gjyqësore duhet t'ju informojë për progresin e rastit. Prandaj, është e rëndësishme për prindërit dhe fëmijët e abuzuar që të diskutojnë çdo shqetësim rreth sigurisë së tyre.

RAPORTIMI I NJË ABUZIMI SEKSUAL

Të drejtat e fëmijës

- Të japin deklarin e tyre në mënyrë private;
- Të zgjedhin gjininë e oficerit të policisë;
- Të kenë të dhëna të mjaftueshme mbi denoncimin dhe personave përgjegjës që do e ndjekin rastin;
- Të marrë një kopje të deklaratës;
- Të shtojë deklaratën e tij nëse fëmija kujton më shumë për incidentin;
- Të ketë një përfaqësues në gjykatë;
- Të ketë një punonjës të shërbimit psikosocial;
- Të ketë informacion mbi hetimin dhe procesin gjyqësor;
- Të ketë informacion mbi gjendjen gjyqësore të abuzuesit;
- Të ketë informacion kur abuzuesi paraqitet para gjykatës;
- Të ketë informacion kur ai ose dëshmitarë të tjerë duhet të dëshmojnë në gjykatë.

PROCEDURAT MJEKËSORE DHE TRAJTIMI

Ekzaminimet mjekësore

- **01** Për fëmijët, duhet të nënshkruhet nga prindi/kujdestari formulari i pëlqimit për ekzaminimin mjekësor/mjekoligjor para se të shqyrtohet fëmija. Nëse nuk ekziston një formular i tillë, pëlqimi mund të jepet në një copë letre nga prindi/kujdestari.
- **02** Ekzaminimi duhet të bëhet privatisht në një dhomë të rehatshme dhe të ngrohtë. Fëmija do të jetë gjysmë i veshur ose i mbuluar nga një batanije.
- **03** Mjeku do të bëjë një ekzaminim të plotë mbi fëmijën, duke kontrolluar nga koka deri te këmbët për lëndime fizike, veçanërisht në zonat e fshehura.
- **04** Mungesa e shenjave të lëndimit fizik nuk do të thotë që fëmija nuk është abuzuar.
- **05** Gjatë ekzaminimit mjeko-ligjor, mjeku do të mbledhë çdo provë që mund të përdoret në gjykatë kundër abuzuesit.
- **06** Ky ekzaminim mund të jetë i pakëndshëm për fëmijën, kështu që ju luani një rol të rëndësishëm në mbështetjen e fëmijës.
- **09** Fëmija ka të drejtën e një kopje të të gjitha të dhënave të tij/saj pas ekzaminimit.

PROCEDURAT MJEKËSORE DHE TRAJTIMI

Trajtimi i traumës

- ✓ Këshillimi psikologjik bëhet për t'i ndihmuar fëmijët të merren me atë që ka ndodhur dhe reagimin e fëmijës ndaj abuzimit.
- ✓ Ballafaqimi me abuzimin përmes këshillimit është i rëndësishëm në kohën e incidentit dhe ndihmon në parandalimin e pasojave emocionale afatgjata.
- ✓ Është normale që një fëmijë të kërkojë këshillim për një periudhë prej disa muajsh.
- ✓ Kur nuk ka një psikolog klinik apo psikolog këshillimi, këshillimi mund të jepet nga një punonjës social, një infermiere ose një mjek. Personi do të ndihmojë fëmijën të merret me atë që ka ndodhur emocionalisht, shoqërisht, shpirtërisht dhe jo vetëm.
- ✓ Në varësi të moshës së fëmijës, këshilluesi mund të përdorë terapi loje, terapi arti dhe qasje të tjera psikologjike për të ndihmuar fëmijën në komunikimin dhe trajtimin e abuzimit.
- ✓ Një prind ose kujdestar, gjithashtu, mund të traumatizohet nga abuzimi seksual i fëmijës.
- ✓ Edhe familja e fëmijës së abuzuar mund t'i nënshtrohet procesit të këshillimit psikologjik.

PROCESI GJYQËSOR

Kur jeni në gjykatë, mos harroni se situata nuk është nën kontrollin tuaj. Tregoni të vërtetën për atë që ka ndodhur. Cilado qoftë ndjenja juaj në lidhje me përvojat tuaja, përpiquni të mbani qetësi. Mos harroni se nuk jeni ju ose fëmija që është në gjykim ose në faj.

Ka një numër njerëzish që janë të përfshirë në rastin e gjyqit të fëmijës, si:

- **Gjyqtari** është në krye të sallës së gjyqit. Gjyqtari po e dëgjon rastin për herë të parë, kështu që ai/ajo duhet të dëgjojë historinë nga të gjithë të përfshirë në këtë çështje, në mënyrë që të jetë në gjendje të japë gjykim. Nëse i akuzuari shpallet fajtor, gjykatësi vendos se çfarë do të ndodhë me të.
- **I akuzuari** është personi që dyshohet se ka abuzuar me fëmijën. Ai/ajo është referuar si “abuzuesi i supozuar” derisa të shpallet fajtor. Uan të flasin në gjuhën e tyre.

- **Prokurori** është personi që punon në emrin tuaj dhe të fëmijës. Ai/ajo paraqet çështjen kundër të akuzuarit, kështu që është e rëndësishme që ai/ajo duhet të dijë gjithçka për rastin. Është puna e prokurorit për të provuar përtej një dyshimi të arsyeshëm se i akuzuari është fajtor për akuzat kundër tij/saj.
- **Avokati mbrojtës i të akuzuarit** përfaqëson të akuzuarin dhe ka për detyrë të mbrojë të akuzuarin. Është detyrë e tij / saj në gjykatë të krijojë dyshime të mjaftueshme se klienti i tij/saj nuk është shpallur fajtor për akuzat kundër tij/ saj. Avokati mbrojtës do t'ju pyesë dhe mund të përpiqet t'ju ngatërrojë ju ose fëmijën. Mundohuni të jeni të qetë. Përgjigjuni pyetjeve të tij/saj me ndershmëri dhe si ndodhi ngjarja. Nëse nuk je i sigurt për pyetjen, thuaj të përsëritet. Nëse keni nevojë për kohë për të kuptuar pyetjen, kjo është e drejta juaj.
- **Një dëshmitar** është një person, i cili ka informacion për rastin. Fëmija është dëshmitar, por mund të ketë edhe dëshmitarë të tjerë, si p.sh. anëtarët e familjes, miqtë, mësuesit, fqinjët. Dëshmitarë të tjerë që mund të thirren janë dëshmitarët ekspertë. Këta janë njerëz që dinë shumë për punën e tyre të veçantë, për shembull, një mjek që është specialist në shqyrtimin e fëmijëve të abuzuar.

Disa gjykata kanë shërbime “miqësore për fëmijët”, të cilat përfshijnë një dhomë të veçantë për një fëmijë që të dëshmojë përmes një televizioni qarku të mbyllur dhe një ndërmjetësi. Ju duhet të pyesni nëse një dhomë e tillë është në dispozicion.

Këshilla për të dëshmuar

- Mos nxitoni për të dhënë ndonjë përgjigje. Mendoni së pari pastaj përgjigjuni. Fol ngadalë.
- Flisni në gjuhën në të cilën jeni mësuar dhe jeni të kënaqur. Mos u mundoni të përdorni fjalë që nuk ju pëlqejnë.
- Mundohuni të shikoni gjykatësin, kur ju jepni përgjigjen.
- Flisni qartë dhe me zë, që t'ju dëgjojnë të gjithë.
- § Tregoni historinë tuaj siç e dini ju në versionin tuaj.
- Qëndroni të qetë dhe merrni frymë thellë.
- Nëse nuk kuptoni një pyetje që ju kërkohet, mund të kërkoni që ajo të përsëritet ose të qartësohet.
- Ju nuk keni kontroll mbi vendimin që gjykata do të japë për rastin ose të akuzuarin.
- Mos harroni, pavarësisht se çfarë ndodh në sallën e gjyqit, ju dhe fëmija juaj keni bërë më të mirën që mundeni.

MBROJTJA E FËMIJËVE ËSHTË BIZNESI I TË GJITHËVE

Abuzimi seksual i fëmijëve mund të parandalohet ose të ndalet. Gjithkush mund të ndihmojë që fëmijët të jenë të sigurt.

Në vendin tonë ka ligje për mbrojtjen e fëmijëve. Në bazë të tyre, disa njerëz duhet të bëjnë raport nëse dyshojnë se abuzimi i fëmijëve është i vërtetë. Kjo vlen për mjekët, infermierët, dentistët, psikologët, policët, oficerët e provës, punonjësit socialë, mësuesit, kujdestarët e familjes dhe ata që punojnë aty ku ofrohen shërbime për fëmijët, duke përfshirë edhe përgjegjësit për veprimtaritë sportive.

Njerëzit në komunitet, gjithashtu, mund të raportojnë shqetësimet e tyre. Është e rëndësishme ta bëni këtë edhe nëse mendoni se nuk është biznesi juaj ose nuk doni të përfshihen. Ju mund të ndaloni që një fëmijë të dëmtohet dhe të ndihmoni një familje të marrë mbështetje.

AGJENCIA E SIGURIMIT TË CILËSISË SË ARSIMIT PARAUNIVERSITAR

Rruga "Naim Frashëri"

Nr. 37

Tirana

Shqipëri

(+355) 4256440 / 4256441

w w w . a s c a p . e d u . a l

